

RADA MIEJSKA W KĘTRZYNIE

KOMISJA REWIZYJNA

**RADA MIEJSKA
W KĘTRZYNIE**

SPRAWOZDANIE Z PRZEPROWADZONEJ KONTROLI

Kętrzyn, luty 2025

Temat kontroli: Utrzymanie i zarządzanie cmentarzami komunalnymi w Gminie Miejskiej Kętrzyn

Podmiot kontrolowany: Burmistrz Miasta Kętrzyn

Podstawa prawna: Uchwała Rady Miasta Nr XII/89/2024 z dnia 30 grudnia 2024r. w sprawie przyjęcia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Kętrzynie na 2025r.

Termin kontroli: 01 : 25 luty 2025 r.

Cel kontroli: Ocena prawidłowości realizacji przez Gminę Miejską Kętrzyn zadania własnego polegającego na zarządzaniu i utrzymaniu cmentarzy komunalnych.

Zakres kontroli:

1. Organizacja procesu zarządzania, prowadzenia i utrzymania cmentarzy komunalnych.
2. Koszty związane z utrzymaniem cmentarzy komunalnych.
3. Prowadzenie dokumentacji w zakresie techniczno-sanitarnego utrzymania cmentarzy.
4. Nadzór nad realizacją zadań związanych z zarządzaniem, prowadzeniem i utrzymaniem cmentarzy komunalnych.

Zespół kontrolujący : radny Ryszard Szymański – przewodniczący zespołu
radna Marzena Gajek - członek zespołu
radny Mateusz Lachowski - członek zespołu

Wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą udzielali: Prezes Zarządu PGK „Komunalnik” Sp. z o. o. Pan Dariusz Cyncan, Kierownik Wydziału Gospodarki Komunalnej i Środowiska Pani Katarzyna Krynicka, pracownik ds. infrastruktury komunalnej Pani Milena Miłoszewska oraz pracownik PGK „Komunalnik” Sp. z o. o. Pani Agnieszka Borzym.

Wprowadzenie

Cmentarze to miejsca pochówku zmarłych, ale jednocześnie to miejsca zadumy o treści kulturowej, walorach przyrodniczych, architektonicznych i krajobrazowych. W Polsce występują cmentarze cywilne, służące do chowania zmarłych osób cywilnych i cmentarze wojskowe, stanowiące miejsce spoczynku żołnierzy. Wśród cmentarzy cywilnych występują cmentarze wyznaniowe oraz cmentarze komunalne.

Prowadzenie cmentarzy komunalnych stanowi zadanie własne gmin określone w art. 1 ust.1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. (t.j. Dz. U.2024, poz.576). Samorządy są zobowiązane do zapewnienia prawidłowego stanu sanitarnego i technicznego cmentarzy oraz do finansowania wydatków na ich utrzymanie. Wpływy z pobieranych opłat za usługi cmentarne stanowią dochód własny gminy. Utrzymanie cmentarzy komunalnych i zarządzanie nimi należy do właściwych wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. W praktyce, najczęściej obowiązki zarządcy i administratora przekazywane są spółkom gminnym lub samorządowym zakładom budżetowym, znacznie rzadziej przedsiębiorcom wybranym w trybie zamówień publicznych. Powierzenie większości zadań podmiotom zewnętrznym nie zwalnia jednak organów gmin z obowiązku nadzoru i kontroli. Gmina Miejska Kętrzyn prowadzi dwa cmentarze komunalne. Pierwszy znajduje się w Kętrzynie przy ulicy Cmentarnej, natomiast drugi w Małej Nowej Wsi gm. Kętrzyn.

1. Organizacja procesu zarządzania, prowadzenia i utrzymania cmentarzy komunalnych.

Zgodnie z ustaleniami kontrolnymi, proces zarządzania cmentarzami komunalnymi w Gminie Miejskiej Kętrzyn jest zorganizowany w sposób zgodny z przepisami prawa oraz wewnętrznymi regulacjami gminy, którym jest Statut Miasta Kętrzyna zatwierdzony uchwałą Rady Miejskiej w Kętrzynie Nr V/50/03 z dnia 23 stycznia 2003 roku. Aktualnie cmentarze są zarządzane w wyniku rozstrzygnięcia przez Gminę w trybie podstawowym na podstawie art.275 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023r. poz.1605 ze zm.). Utrzymanie i administrowanie cmentarzami komunalnymi Gminy Miejskiej Kętrzyn przy ulicy Cmentarnej o powierzchni 7 ha, oraz w Małej Wsi gm. Kętrzyn, o powierzchni 9 ha, reguluje Umowa nr SO.272.15.2024 z dnia 1 września 2024 r. zawarta pomiędzy Gminą Miejską Kętrzyn, reprezentowaną przez Burmistrza Miasta Kętrzyn pana Karola Lizureja przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta Kętrzyn – Kamili Wybraniec a Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej „Komunalnik” Sp. z o.o. z siedzibą w Kętrzynie, ulica Budowlana 1, reprezentowanym przez Prezesa Zarządu Dariusza Cycana. Zakres rzeczowy umowy określa Załącznik Nr 1 do Sprawozdania,

stanowiący jednocześnie Załącznik nr 1 do ww. Umowy (w załączeniu).

PGK „Komunalnik” Sp. z o. o. zajmuje się zarówno bieżącym utrzymaniem terenów cmentarnych, jak i organizacją pochówków oraz sprzedażą miejsc grobowych. W ramach tego procesu zapewniona jest odpowiednia opieka nad cmentarzami, która obejmuje zarówno kwestie porządkowe, jak i utrzymanie infrastruktury technicznej. Jednostka posiada odpowiednie zasoby ludzkie, odpowiednią kadrę oraz sprzęt do realizacji przedmiotowej umowy. Do obsługi cmentarzy przyporządkowanych jest trzech pracowników, w tym dwóch grabarzy i jeden pracownik administracji. W zależności od potrzeb do prac na cmentarzach kierowane są dodatkowo ze Spółki osoby do sprzątania, koszenia oraz wywozu nieczystości.

2. Koszty związane z utrzymaniem cmentarzy komunalnych.

W ramach budżetu Gminy Miejskiej Kętrzyn przewidziane zostały odpowiednie środki na utrzymanie i administrowanie cmentarzami komunalnymi, obejmujące min. koszty pracy, utrzymanie porządku na cmentarzach, konserwację infrastruktury, a także działania związane z zarządzaniem przestrzenią cmentarną (np. administracja miejscami pochówku). Kontrola wykazała, że koszty te są odpowiednio monitorowane, a wydatki związane z cmentarzami są zgodne z zaplanowanymi budżetami. W związku z korzystaniem z mienia komunalnego, Gmina pobiera opłaty cmentarne, stanowiące jej dochody własne, podlegające rozliczeniu z budżetem gminy. Gmina nie ma swobody w dysponowaniu tymi dochodami w taki sposób, aby scedować na podmiot zarządzający cmentarzem uprawnienie do rozporządzania środkami pochodzącymi z opłat.

Aktualne stawki opłat za miejsca grzebalne i usługi na terenie cmentarzy Gminy Miejskiej Kętrzyn w Kętrzynie i w Małej Nowej Wsi określa Uchwała Rady Miejskiej w Kętrzynie Nr VI/46/2019 z dnia 24.01.2019r. (wykaz opłat stanowi Załącznik Nr 2 do Sprawozdania).

Opłaty cmentarne za 2024r. pobrane przez PGK „Komunalnik” Sp. z o. o. i przekazane do Gminy Miejskiej Kętrzyn wyniosły **178.040,00 zł** brutto (specyfikacja opłat w Załączniku nr 3 do Sprawozdania), natomiast miesięczny koszt utrzymania i administrowania cmentarzami Gminy Miejskiej Kętrzyn w okresie od 1 września 2024r. do 31 sierpnia 2025r. wynosi **42.054,45 zł** brutto. Na 2025r. zaplanowany wydatek w budżecie Gminy na utrzymanie cmentarzy komunalnych wynosi **514.515,00 zł** brutto.

Jak wynika z ww. danych wpływy z opłat cmentarnych nie pokrywają kosztów utrzymania i administrowania cmentarzy komunalnych.

3. Prowadzenie dokumentacji w zakresie techniczno-sanitarnego utrzymania cmentarzy.

Kontrola wykazała, że dokumentacja techniczno-sanitarna dotycząca cmentarzy komunalnych jest prowadzona zgodnie z uregulowaniami prawnymi. Wszelkie czynności związane z utrzymaniem infrastruktury cmentarnych, takie jak konserwacja grobów, naprawa infrastruktury technicznej czy kontrola stanu zdrowotnego roślinności są udokumentowane. Dokumentacja jest regularnie aktualizowana, a odpowiednie osoby prowadzą ją zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podstawa prawna, która reguluje sprawę praw cmentarnych jest Ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych z dnia 31 stycznia 1959 r. (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1947) oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze:

- 1) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 01 sierpnia 2001r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji grobów (Dz. U. z 2001 r. Nr 90 poz. 1013),
- 2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 lipca 2003r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji grobów (Dz. U. z 2003r. Nr 141 poz. 1370).

Przepisy prawa narzucają administracji cmentarza prowadzenie tzw. ksiąg cmentarnych. W skład zestawu wchodzi: księga grobów, ewidencja zmarłych pochowanych na cmentarzu oraz alfabetyczny spis osób pochowanych na cmentarzu. Prowadzenie ksiąg odbywa się tradycyjnie – pisemnie w sposób staranny, czytelny, niebudzący wątpliwości, na papierze dobrej jakości. Księgi cmentarne archiwizuje się bezterminowo (trwale), zalicza się je do kategorii „A”. Są przechowywane w sposób zapewniający ochronę przed zniszczeniem, kradzieżą i dostępem osób postronnych. Wpis do ksiąg cmentarnych jest dokonywany niezwłocznie przez administratorkę cmentarza na podstawie aktu zgonu.

PGK „Komunalnik” Sp. z o.o. jest zobowiązany do obsługi aplikacji e-Cmentarze. Ww. aplikacja umożliwia zainteresowanym odszukanie swoich bliskich w bazie osób pochowanych oraz zlokalizowanie ich grobów.

4. Nadzór nad realizacją zadań związanych z zarządzaniem, prowadzeniem i utrzymaniem cmentarzy komunalnych.

Nadzór nad realizacją zadań związanych z cmentarzami komunalnymi sprawowany jest zarówno przez organ Gminy, jak i przez odpowiednie jednostki nadzoru technicznego. Zgodnie z przeprowadzoną kontrolą, nadzór ten jest skuteczny, a działania związane z zarządzaniem cmentarzami są realizowane zgodnie z ustalonymi procedurami. Gmina

na bieżąco weryfikuje wykonanie przez Spółkę powierzonych zadań objętych przedmiotową Umową, o której mowa w pkt. 1. Dowodem tego są sporządzane comiesięczne protokoły odbioru prac na cmentarzach, potwierdzone przez przedstawiciela Gminy Panią Milenę Miłoszewską. Cmentarze komunalne były kontrolowane przez Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kętrzynie. Ostatnie przeprowadzone kontrole odbyły się 10 września 2024r., protokół nr HK9020.2106.2024 oraz protokół nr HK9020.2107.2024. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Organy gminy mają ograniczone możliwości podejmowania działań w stosunku do starego cmentarza przy ul. Cmentarnej, wpisanego do rejestru zabytków. W przeszłości cmentarz ten był wyznaniowy, a w ostatnich dziesięcioleciach w drodze decyzji administracyjnych, został skomunalizowany.

Wnioski pokontrolne:

1. Dokumentacja ewidencji pochówków jest prowadzona zgodnie z zobowiązującymi przepisami lecz wskazane jest wdrożenie procesu cyfryzacji archiwum, celem usprawnienia zarządzania danymi.
2. Wymaga wymiany nawierzchnia drogi dojazdowej do cmentarza przy ul. Cmentarnej.
3. W związku z dużym zainteresowaniem, należy rozpatrzyć budowę kolumbarium na cmentarzu w Małej Nowej Wsi, rozważając różne formy finansowania.
4. Istnieje potrzeba rozbudowy ścieżek komunikacyjnych wraz z infrastrukturą na cmentarzu komunalnym w Małej Nowej Wsi.

Sprawozdanie zostało sporządzone w 3 egzemplarzach po jednym dla:

1. Burmistrza Miasta.
2. Rady Miejskiej.
3. Komisji rewizyjnej.

Podpisy Zespołu kontrolującego:

1. Kyszard Szymanski – przewodniczący zespołu.....
2. Marzena Gajek – członek zespołu.....
3. Mateusz Lachowski – członek zespołu.....

Zakres rzeczowy umowy
**Sprawowanie funkcji administratora cmentarzy w Kętrzynie przy ul. Cmentarnej oraz
w Małej Nowej Wsi stanowi wykonywanie następujących obowiązków:**

I. Administrowanie cmentarzami.

1. Wyznaczanie miejsc grzebalnych pod poszczególne rodzaje grobów oraz innych miejsc, zgodnie z planem zagospodarowania cmentarza oraz przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008r w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. Nr 48 z 2008r. poz. 284).
2. Prowadzenie ksiąg cmentarnych i związanej z tym dokumentacji zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 sierpnia 2001 roku w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji grobów (Dz. U. z 2001 r. Nr 90, poz. 1013; zm.: Dz. U. z 2003 r. Nr 141, poz. 1370 oraz z 2015 r. poz. 2257).
3. Pobieranie opłat cmentarnych w wysokości ustalonej przez Zamawiającego i przekazywanie tych opłat na rachunek Zamawiającego, do dnia 10 każdego miesiąca kalendarzowego za miesiąc ubiegły, łącznie z wykazem pobranych za dany miesiąc opłat.
4. Prowadzenie windykacji należności za opłaty cmentarne i przekazywanie wykazu zaległości Zamawiającemu do dnia 10 każdego miesiąca kalendarzowego za miesiąc ubiegły.
5. Prowadzenie nadzoru nad wykonaniem usług przez inne podmioty gospodarcze, wykonujące usługi pogrzebowe w obrębie cmentarzy komunalnych.
6. Posiadanie na terenie Kętrzyna i uruchomienie na koszt Wykonawcy z chwilą rozpoczęcia wykonywania zamówienia – biura obsługi ludności czynnego w dni robocze od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00, a poza wyznaczonymi godzinami - pełnienie dyżurów popołudniowych pod nr telefonu: 697 614 561 w godzinach od 15:00 do 20:00 oraz w dni wolne od pracy pod nr telefonu: 697 614 561 w godzinach od 8:00 do 20:00.

II. Wykonywanie prac pielęgnacyjnych, konserwacyjnych i porządkowych na terenie cmentarzy.

1. Pielęgnacja trawników:
 - systematyczne koszenie, wg wskazań Zamawiającego, maksymalna wysokość trawy może wynosić do 10cm;
 - grabienie i wywóz skoszonej trawy, liści i śmieci – systematycznie;
 - naprawa trawników w miejscach ubytku – w terminie 14 dni liczonych od zgłoszenia przez Zamawiającego wysłanego w drodze mailowej.
2. Pielęgnacja drzew:
 - a) Usuwanie wiatrołomów (ok. 10 sztuk), usuwanie konarów opadłych z drzew (ok. 30 sztuk drzew) systematyczne okrzesywanie drzew (ok. 30 sztuk) (usuwanie odrostów korzeniowych, młodych pędów i gałęzi kolidujących z mogiłami i in., do wysokości ok. 3 m).
 - b) Regularne przeprowadzanie oględzin drzew i przekazywanie informacji o stanie drzewostanu Zamawiającemu, szczególnie w okresie wiosennym i zimowym.
 - c) Przyjmowanie wniosków mieszkańców, zgłaszających potrzebę przycięcia lub usunięcia drzew na cmentarzu i przekazywanie ich Zamawiającemu.
 - d) Sadzenie drzew i krzewów w miejsca ustalone przez Zamawiającego i zakupionych przez Zamawiającego.
3. Sprawowanie opieki nad zapomnianymi grobami, tj. dwa razy w roku porządkowanie grobów i terenu wokół nich oraz uprzątnięcie nieczystości.
4. Utrzymanie obiektów wraz z terenami przyległymi w czystości i porządku poprzez:
 - utrzymywanie w czystości ciągów pieszych i alejek,
 - regularne oczyszczanie terenów z zanieczyszczeń takich jak: folie, papiery itp.
 - systematyczne usuwanie, zbieranie, zmiatanie nieczystości,
 - systematyczne odśnieżanie w warunkach zimowych - bieżące usuwanie, odgarnianie i odkuwanie śniegu,
 - codzienne oczyszczanie z lodu, posypywanie materiałami uszorstniającymi śliską nawierzchnię,

G...a

- pozimowe oczyszczanie wszystkich ciągów pieszych,
- likwidacja dzikich wysypisk śmieci na cmentarzach i w sąsiedztwie cmentarzy w miarę potrzeb,
 - utrzymanie w czystości stojaków na zużyte znicze.

III. Bieżąca konserwacja ujęć wodno – kanalizacyjnych (źródeł) znajdujących się na terenie cmentarzy komunalnych. Zawarcie umowy z podmiotem uprawnionym do dostawy wody i odbioru ścieków. Koszty konserwacji urządzeń, dostawy wody i odbioru ścieków ponosi Wykonawca.

IV. Konserwacja oświetlenia elektrycznego na terenie cmentarza komunalnego w Kętrzynie i Małej Nowej Wsi. Koszty naprawy i zakupu materiałów ponosi Wykonawca.

V. Bieżące utrzymanie szaletu przy Cmentarzu Komunalnym w Małej Nowej Wsi będącego własnością Gminy Miejskiej Kętrzyn. Koszty naprawy i zakupu materiałów ponosi Wykonawca.

VI. Naprawa konstrukcji ogrodzenia oraz jego uzupełnianie. Koszty naprawy i zakupu materiałów ponosi Wykonawca.

VII. Odstraszanie ptaków, celem eliminacji kolonii lęgowych w obrębie cmentarzy komunalnych.

VIII. Sprzątanie parkingu przy cmentarzu na Nowej Wsi.

- bieżące usuwanie nieczystości, zbieranie, zmiatanie przez cały okres trwania umowy,
- usługa odśnieżania lub sprzątania w przypadku braku opadów śniegu obejmująca systematyczne i bieżące usuwanie, odgarnianie i odkuwanie śniegu i lodu, posypywanie materiałami uszorstniającymi śliskiej nawierzchni.

IX. Wykonywanie innych czynności niewymienionych, a wynikających z ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2023 r. poz. 887 z późn. zm.).

Cyca

Załącznik nr 2 do umowy SO.272.15.2024

**Załącznik do Uchwały Nr VI/46/2019 Rady Miejskiej w Kętrzynie z dnia 24.01.2019 r.
w sprawie zmiany uchwały Nr XLIV/245/09 Rady Miejskiej w Kętrzynie z dnia 25.03.2009 r.
o wysokości opłat za miejsca grzebalne i usługi na terenie cmentarzy Gminy Miejskiej
Kętrzyn w Kętrzynie i w Małej Nowej Wsi**

L.p.	Wyszczególnienie	Wysokość opłaty brutto
1	2	3
1.	Za miejsce dla zwłok osoby dorosłej	150,00 zł
2.	Za miejsce dla zwłok dziecka do lat 6	50,00 zł
3.	Za 1 miejsce zarezerwowane	500,00 zł
4.	Za 1 miejsce pod grobowiec *	1 000,00 zł
5.	Za wjazd karawanem na cmentarz	50,00 zł
6.	Za każdorazowy wjazd na cmentarz innym pojazdem	10,00 zł
7.	Za wjazd na cmentarz celem postawienia pomnika na grobie ziemnym dziecka	20,00 zł
8.	Za wjazd na cmentarz celem postawienia pomnika na grobie ziemnym lub grobie murowanym osoby dorosłej	60,00 zł
9.	Za wjazd na cmentarz celem postawienia pomnika podwójnego	120,00 zł
10.	Za wjazd na cmentarz celem wykonania grobu murowanego	240,00 zł
11.	Za miejsce ziemne na 1 urnę	70,00zł
12.	Rezerwacja miejsca ziemnego pod urnę	100,00 zł
13.	Za udostępnienie niszy w ścianie urnowej kolumbarium na 20 lat**	1400,00zł
14.	Za każdorazowe dochowanie urny z prochami ludzkimi w opłaconej niszy w ścianie urnowej kolumbarium	500,00zł

* nie trzeba wnosić nowej opłaty po 20 latach.

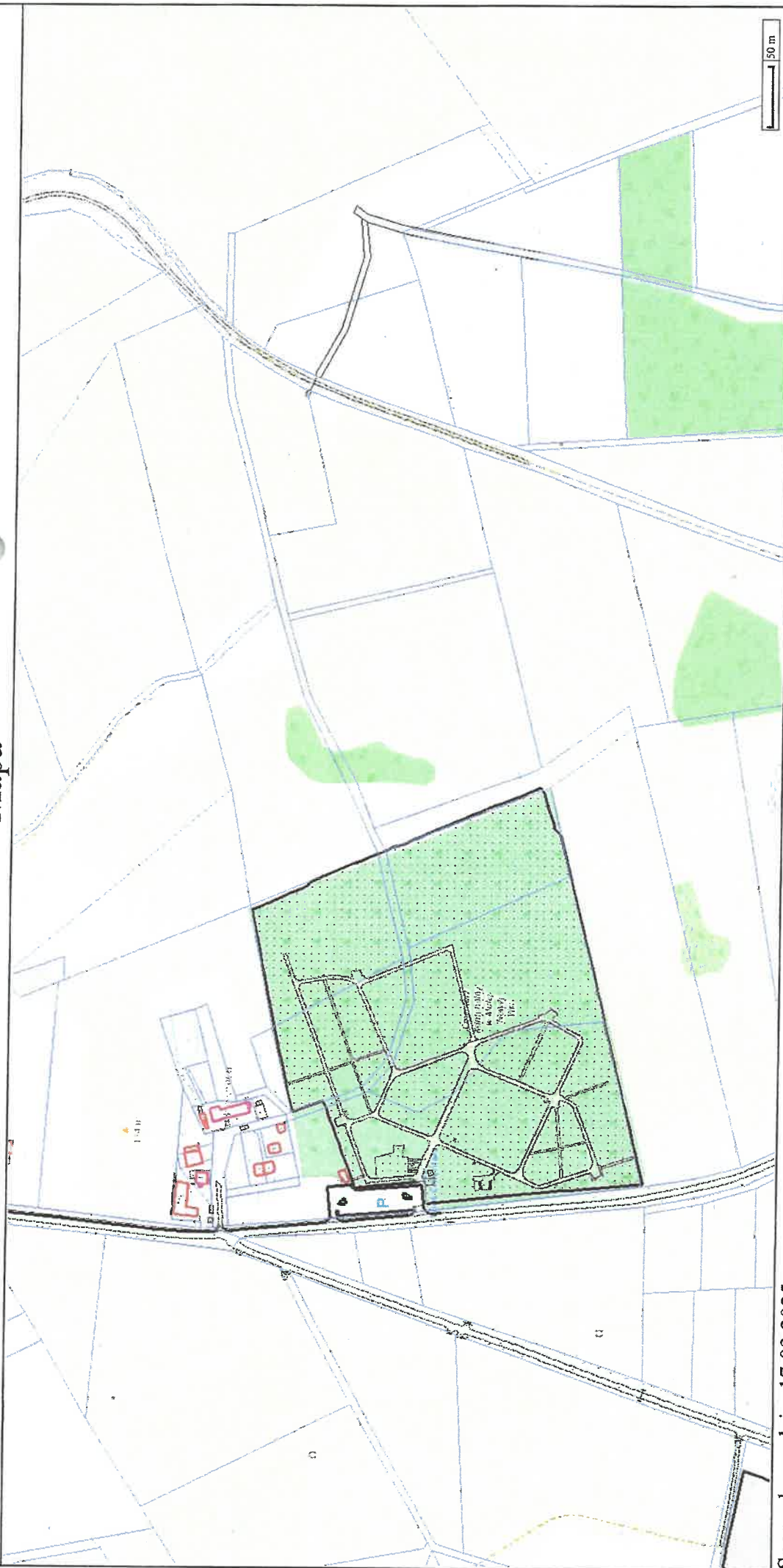
** w cenę nie jest wliczony pierwszy pochówek z prochami

G...

**OPŁATY CMENTARNE POBRANE I PRZEKAZANE DO GMINY MIEJSKIEJ KĘTRZYN
ZA 2024 R.**

Opłaty [zł]				
L.p.	Miesiąc 2024 r.	Miejsce/ rezerwacja	Wjazd	Razem [zł] kol. 3+4
1.	2.	3.	4.	5.
1.	styczeń	6 420,00	1 830,00	8 250,00
2.	luty	10 730,00	3 130,00	13 860,00
3.	marzec	8 720,00	3 280,00	12 000,00
4.	kwiecień	11 250,00	2 650,00	13 900,00
5.	maj	9 020,00	4 000,00	13 020,00
6.	czerwiec	10 390,00	4 000,00	14 390,00
7.	lipiec	13 950,00	5 210,00	19 160,00
8.	sierpień	12 220,00	5 470,00	17 690,00
9.	wrzesień	13 320,00	4 260,00	17 580,00
10.	październik	15 820,00	5 530,00	21 350,00
11.	listopad	13 100,00	3 340,00	16 440,00
12.	grudzień	7 820,00	2 580,00	10 400,00
Razem		132 760,00	45 280,00	178 040,00

Mapa

Sporządzono dnia: 17.03.2025 r.

Wydruk ma charakter poglądowy i nie jest dokumentem

CMENTARZ – Mała Nowa Wieś, gm. Kętrzyn

Mapa

Sporządzono dnia: 17.03.2025 r.

Wydruk ma charakter poglądowy i nie jest dokumentem

CMENTARZ – Kętrzyn, ul. Cmentarna